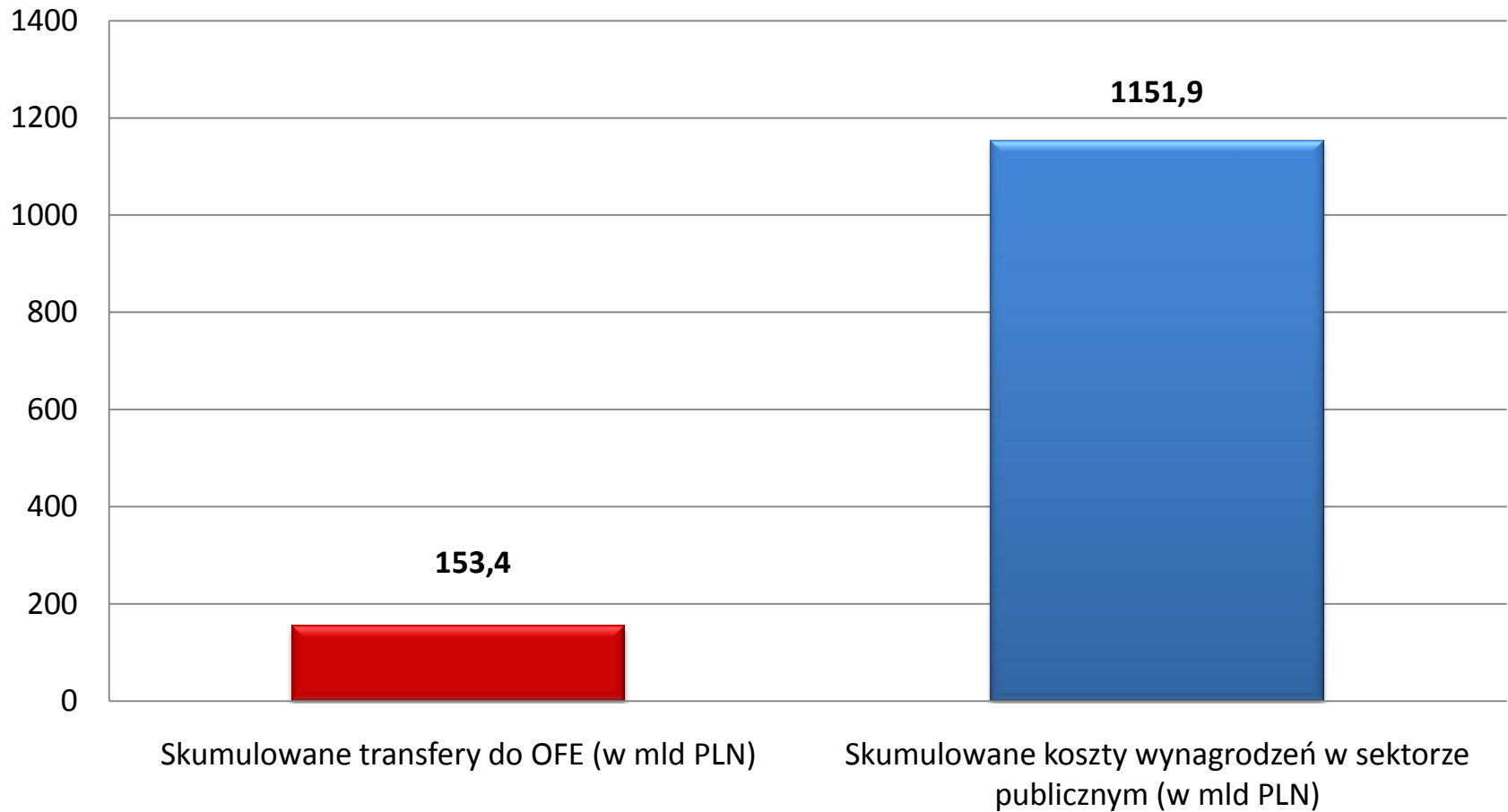

Konferencja Fundacji FOR (Forum Obywatelskiego Rozwoju)

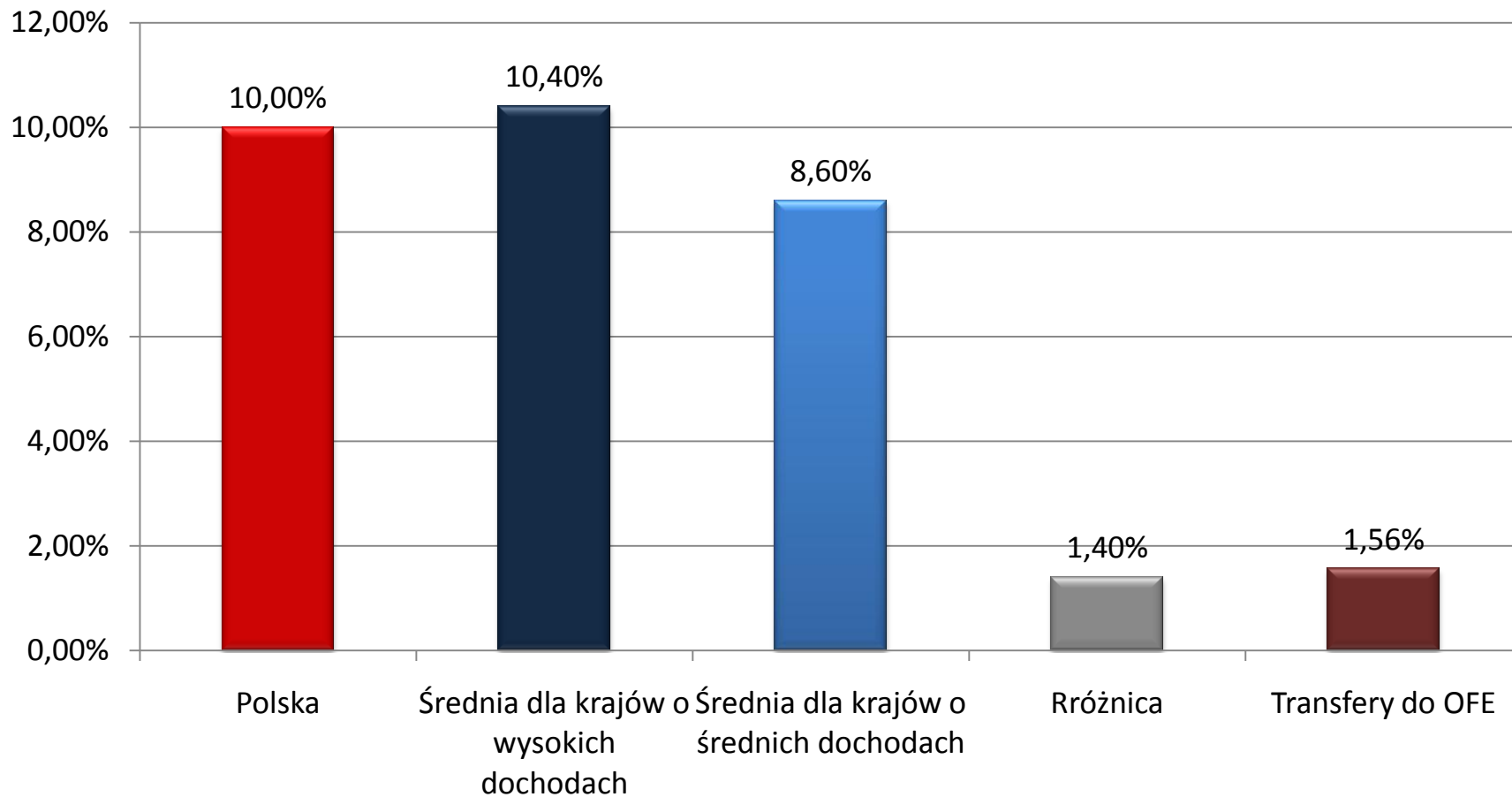
Warszawa, 15 marca 2011

Skumulowane wydatki na OFE oraz wynagrodzenia w sektorze publicznym w latach 2000-2010

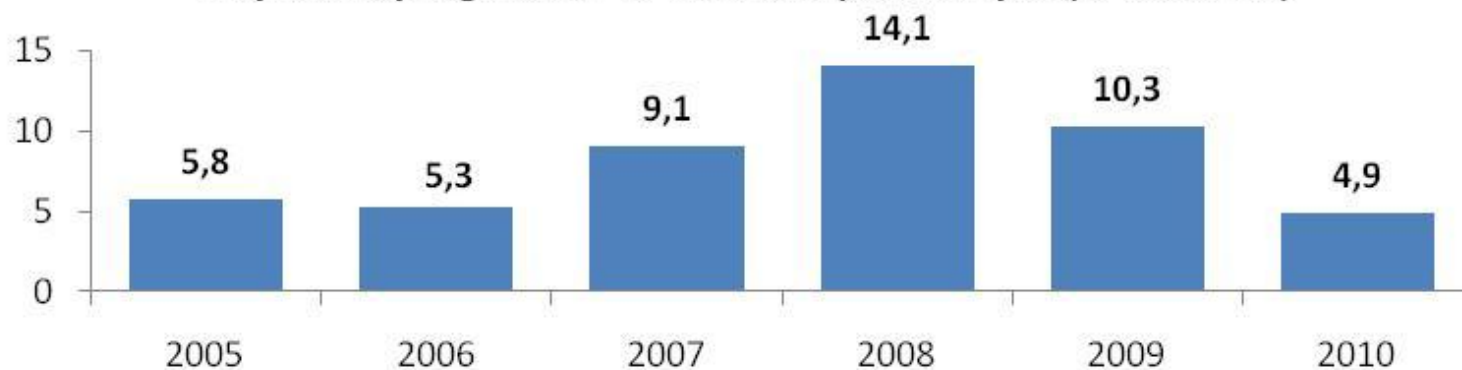
Źródło danych: AMECO Database, dane ZUS.

W 2008 roku Polska przeznaczająca na wynagrodzenia w sektorze publicznym 10% PKB, niemalże tyle co kraje o wysokich dochodach. Kraje o poziomie dochodu zbliżonym do Polski średnio wydawały na ten cel o 1,4% PKB mniej.

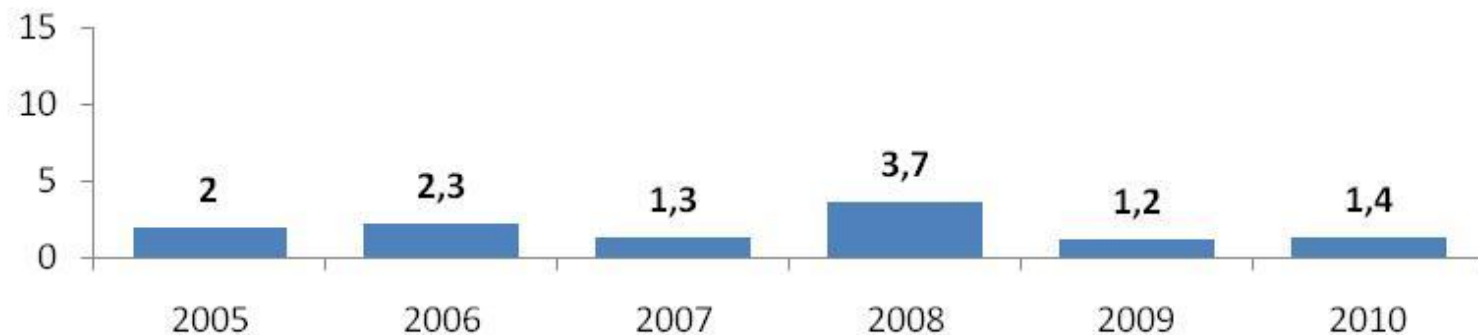

Źródło danych: IMF 2010, Evaluating Government Employment and Compensation.

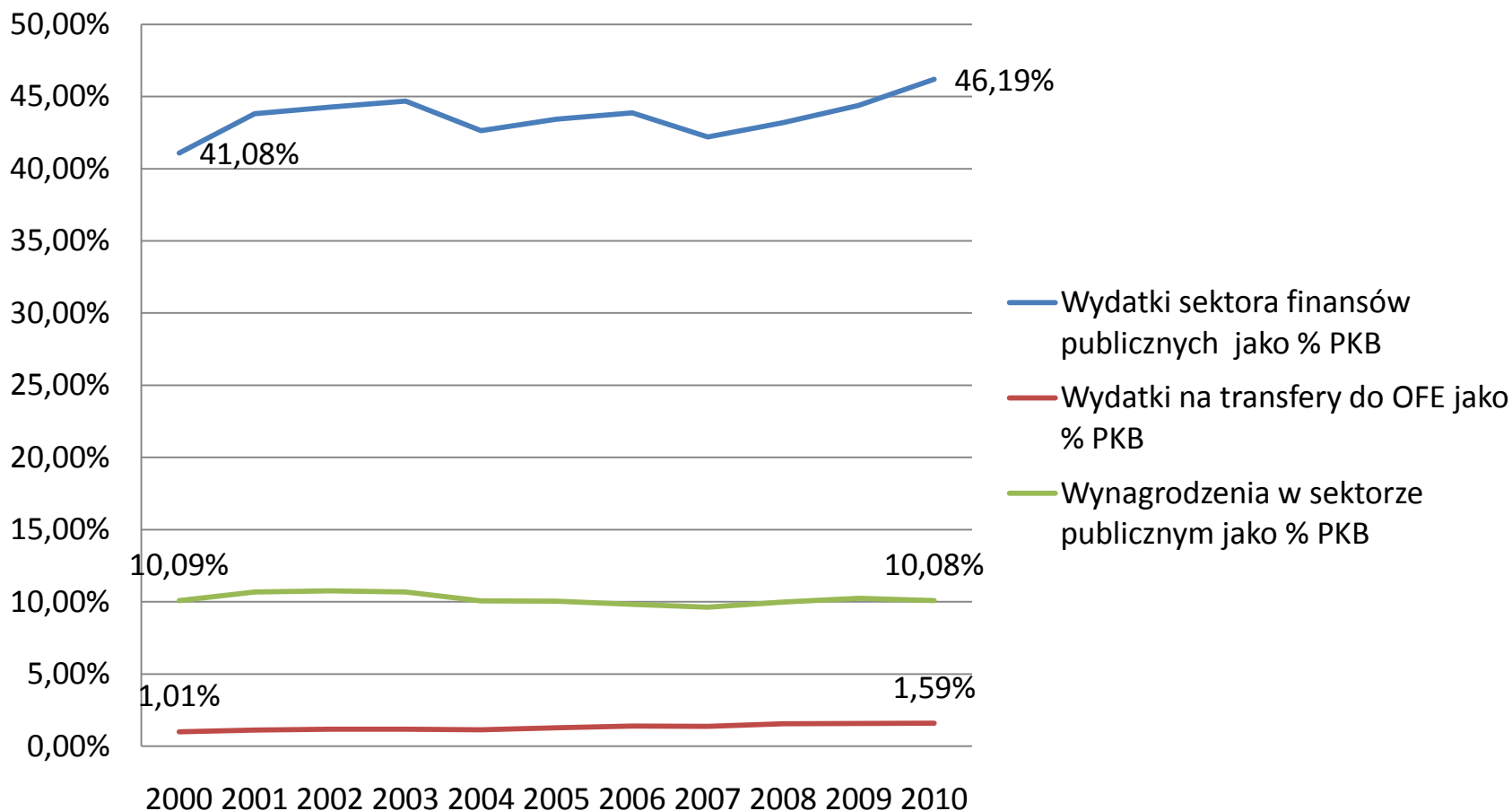
Przyrost wynagrodzeń w sektorze publicznym (w mld PLN)

Przyrost wydatków na transfery do OFE (w mld PLN)

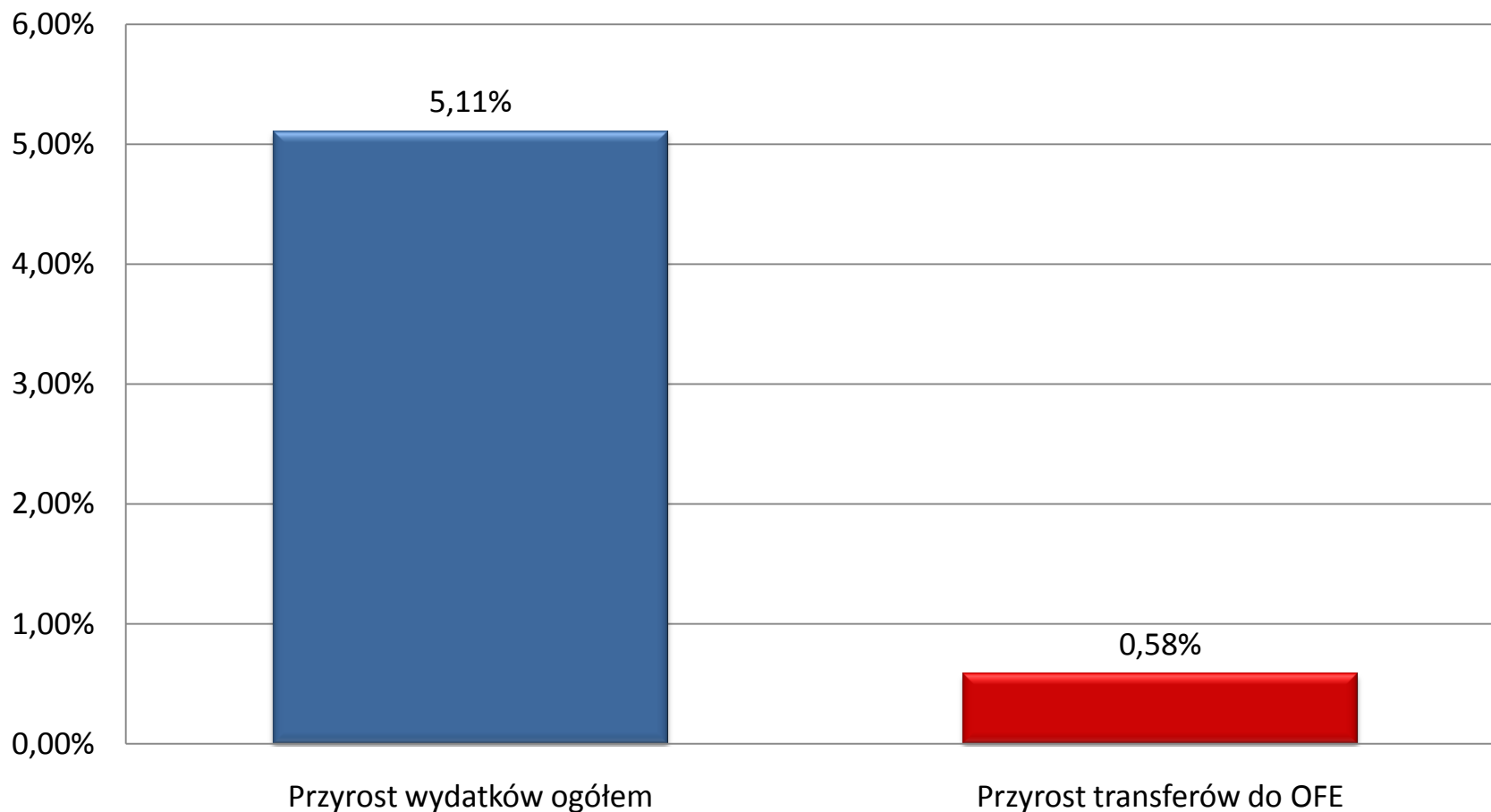

Transfery do OFE nie są źródłem wysokich wydatków sektora finansów publicznych.

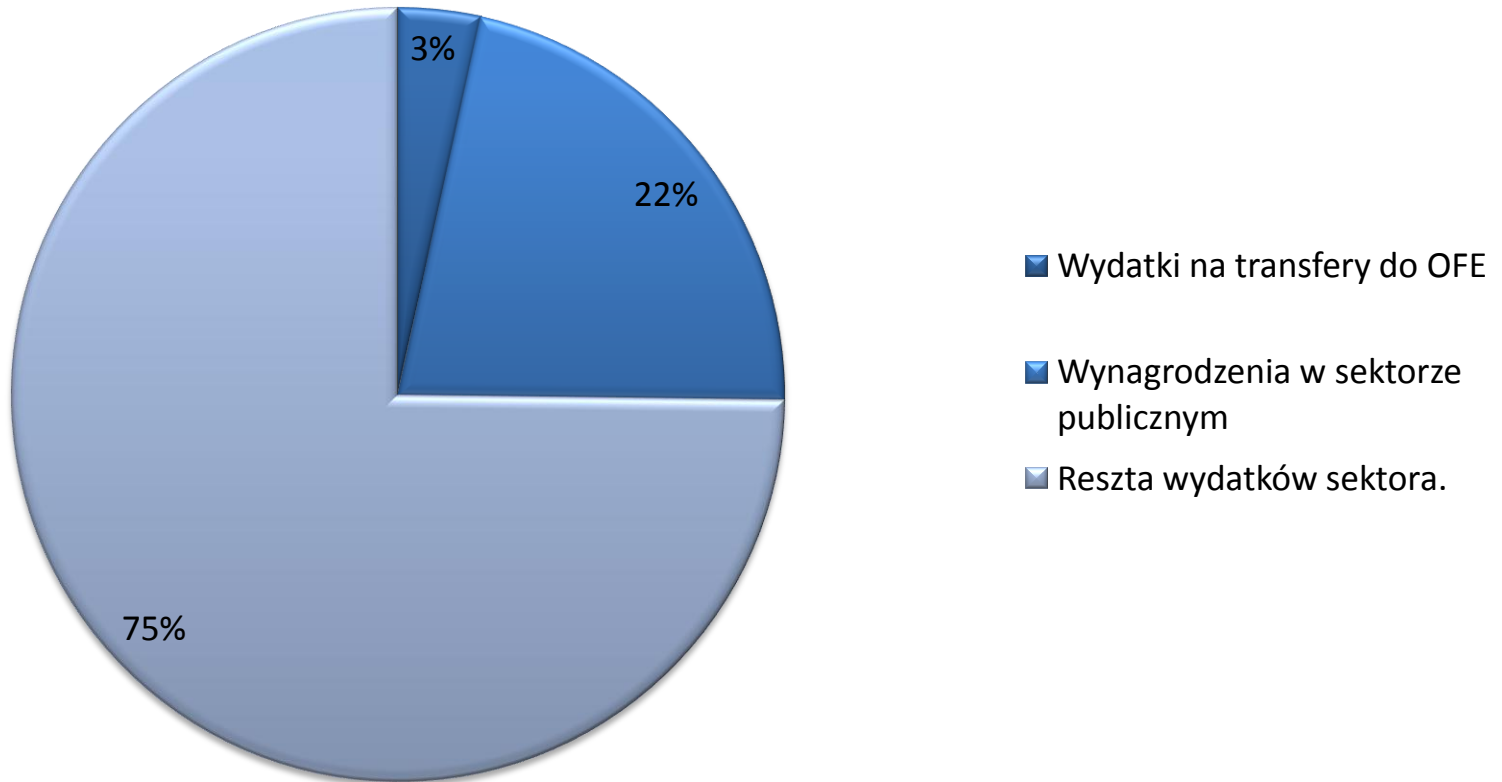
Źródło danych: AMECO Database, dane ZUS.

Przyrost transferów do OFE odpowiada tylko za 11% przyrostu wydatków publicznych w relacji do PKB w latach 2000-2010.

Źródło danych: AMECO Database, dane ZUS.

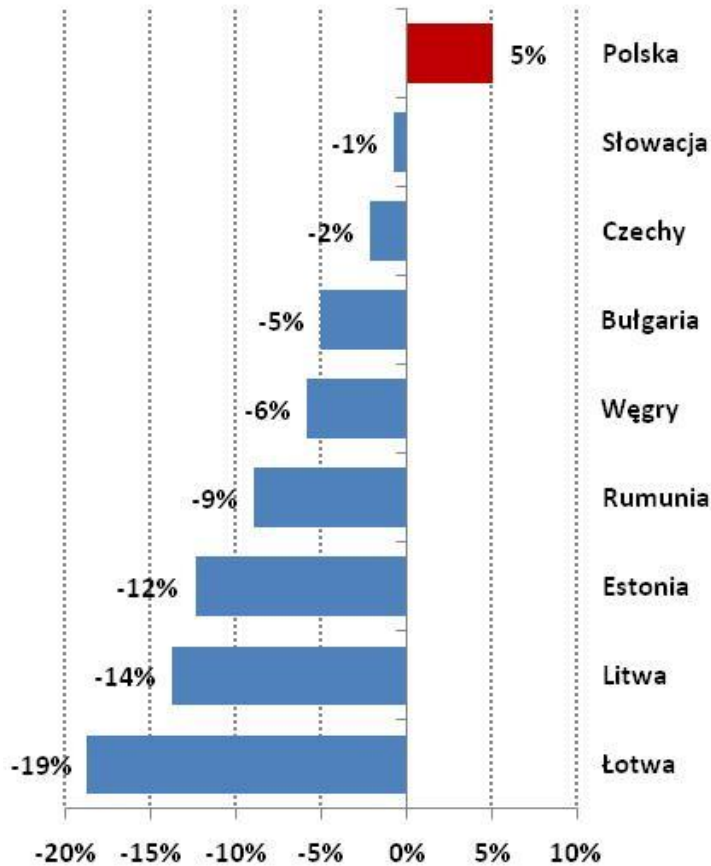
Transfery do OFE stanowią tylko 3% wydatków państwa

Źródło danych: AMECO Database, dane ZUS.

Mit: kraje regionu wycofują się z części kapitałowej

Skumulowana zmiana PKB 2008-2010

Źródło: IMF

•Wzmacniają lub budują II filar:

Słowacja (obecny rząd), Czechy

•Przejściowo ograniczyły transfery do II filaru:

•Estonia

•Litwa, Łotwa, Rumunia

Estonia już rozpoczęła proces ponownego podnoszenia składek do II filaru, pozostałe kraje jeszcze nie.

•Likwidacja II filaru

Węgry

Powszechnie uważany za populistyczny węgierski rząd zdecydował się na de facto nacjonalizację II filaru.

•Inne ograniczenia:

Słowacja (poprzedni rząd), Bułgaria

Polska jest jedynym państwem, które pomimo relatywnie dobrych wyników gospodarczych dąży do trwałego ograniczenia II filaru.

Część kapitałową, i to zazwyczaj tylko czasowo, ograniczyły kraje najbardziej dotknięte przez kryzys. Z wcześniejszych zmian wycofuje się Słowacja, a Czechy rozpoczynają budowę II filara.

Straty zamiast korzyści, czyli prawdziwe skutki trwałej redukcji składek do II filara emerytalnego (1/3)

Rząd twierdzi, że mimo drastycznej i trwałej redukcji składek do II filara nasze przyszłe emerytury będą wyższe i bezpieczniejsze niż bez tej zmiany. W rzeczywistości w miejsce tych korzyści będą straty w porównaniu do **wariantu kontynuacji reformy emerytalnej**.

Nierzetelnie zbudowany **wariant alternatywny**, stanowiący w uzasadnieniu do ustawy punkt odniesienia dla wariantu rządowego, **zaniża relatywne korzyści z kontynuacji reformy emerytalnej**.

W poprawnym wariacie alternatywnym, który zakłada utrzymanie składki do II filara na dotychczasowym poziomie i obiecał już przez rząd zwiększenie efektywności II filara, a nawet w „ustawionym” wariacie alternatywnym, wzrost gospodarki byłby wyższy niż w wariacie rządowym, a w efekcie:

- **Wolniej będą rosły zarówno przyszłe wynagrodzenia jak i emerytury**
- **Ryzyko wypłaty emerytur w obiecanej wysokości będzie większe**

Straty zamiast korzyści, czyli prawdziwe skutki trwałej redukcji składek do II filara emerytalnego (2/3)

Nie dość, że realizacja wariantu rządowego spowolni wzrost gospodarki i w konsekwencji obniży przyszłe emerytury, to dodatkowo przyjęto w nim **nierealistyczny przyrost efektywności (stóp zwrotu) II filara, mimo drastycznej i trwałej redukcji składki.**

Ten przyrost efektywności jest nieprawdopodobny ponieważ:

- zaangażowanie OFE na rynku akcji na poziomie ok. 80-90% oznaczałoby **brak dywersyfikacji portfela i drastycznie zwiększyłoby ryzyko dużych wahań wartości kapitału zgromadzonego w II filarze** w momencie poprzedzającym przejście na emeryturę.
- Gdyby OFE zwiększyły udział akcji w swoich portfelach do 80-90%, to w następstwie kryzysu podobnego do tego, jaki miał miejsce na rynku akcji w latach 2007-2008, przyszli emeryci straciliby znaczną część swoich emerytalnych oszczędności zgromadzonych w II filarze.
- Fundusze emerytalne **w krajach OECD inwestują przeciętnie w akcje nie więcej niż połowę swoich aktywów**, nawet wówczas gdy regulacje prawne pozwalały im na inwestowanie całości zarządzanych środków na rynku akcji (dane OECD z 2007 r.).

Straty zamiast korzyści, czyli prawdziwe skutki trwałej redukcji składek do II filara emerytalnego (3/3)

Wbrew zapewnieniom rządu istnieje zasadnicza różnica w zakresie bezpieczeństwa wypłaty przyszłych emerytur pomiędzy:

- zobowiązaniami z obligacji skarbowych
- zobowiązaniami wynikającymi z zapisów na kontach emerytalnych w ZUS.

Zobowiązania z obligacji skarbowych, które są przedmiotem obrotu na rynku kapitałowym, są mocniejsze, a przez to bezpieczniejsze niż te, które wynikają z zapisów na kontach w ZUS.

Artykuł N. Barra, który przywołuje min. J. Rostowski, wspiera argumentację FOR dla sprzeciwu wobec trwałej redukcji składki do II filara ponieważ:

N. Barr	FOR
Dla wysokości przyszłych emerytur kluczowe znaczenie ma przyszły poziom PKB.	Przyszły poziom PKB jest podstawowym kryterium, wedle którego FOR oceniał propozycje rządowe.
Wprowadzenie systemu kapitałowego może prowadzić do wzrostu stopy oszczędności, a w efekcie zwiększać tempo rozwoju w okresie, w którym nie wypłaca on jeszcze emerytur kapitałowych.	FOR podkreślał, że trwała redukcja składek do II filara będzie prowadzić do spadku stopy krajowych oszczędności.
Podwyższanie wieku emerytalnego ma duże znaczenie dla zwiększenia poziomu przyszłego PKB, a w efekcie także przyszłych emerytur.	Stopniowe podnoszenie wieku emerytalnego zajmuje ważne miejsce wśród reform zaproponowanych przez FOR mających przyspieszyć wzrost gospodarki i umożliwić kontynuowanie reformy emerytalnej.

N. Barr (2002) Reforming pensions: myths, truths, and policy choices, London; LSE Research Online.

Artykuł N. Barra, który przywołuje min. J. Rostowski, wspiera argumentację FOR dla sprzeciwu wobec trwałej redukcji składki do II filara ponieważ:

N. Barr	FOR
Filar kapitałowy może przyczyniać się do szybszego wzrostu gospodarki pogłębiając rynek kapitałowy	FOR podkreślał, że redukcja składki do II filara ograniczy rozwój rynku kapitałowego i utrudni dostęp firm do kapitału
Utworzenie filaru kapitałowego wiąże się z ryzykiem inwestycyjnym	FOR przedstawił rozwiązania, które - gdyby zostały wprowadzone, zmniejszyłyby ryzyko inwestycyjne w II filarze.
Polska spełniała w 1998 r. warunki, aby wprowadzenie filara kapitałowego było korzystne dla rozwoju gospodarki	FOR podkreśla, że kontynuacja reformy emerytalnej przyczyni się do szybszego rozwoju gospodarki w porównaniu do wariantu trwałej redukcji składki do II filara

N. Barr (2002) Reforming pensions: myths, truths, and policy choices, London; LSE Research Online.